

Charlotta Tornvall
Handläggare
033 357276Datum
2022-06-07Instans
Kommunstyrelsen
Dnr KS 2022-00255 3.3.4.0

Svar på frågor inför dialogmöte om Västtrafiks Trafikplan 2024

Kommunstyrelsens beslut

Kommunstyrelsen godkänner underlaget som svar på frågor inför Västtrafiks trafikplan 2024

Sammanfattning

Dialogfrågorna är det första steget i den årliga processen om kommande trafikförändringar i Västtrafiks Trafikplan. De är också viktiga som underlag för utvecklingsplaner för kollektivtrafiken.

Frågorna från Västtrafik rör pågående samhällsutveckling och bostadsbyggande, och besvaras med hänvisning till kommunens hemsida. Där redovisas fysisk planering och statistik för Borås, aktuellt detaljplanearbete och Borås Stads riktlinjer för bostadsförsörjningen som sammantaget ger en bra bild av utvecklingen i kommunen.

För Borås är det viktigt att staden och kollektivtrafiken fortsätter utvecklas tillsammans för att föra över fler resenärer till kollektivtrafiken, så att de investeringar som görs i infrastrukturen också leder till mer attraktiv kollektivtrafik och ökat resande. Den gemensamma handlingsplanen innebär att kommunen tar på sig stora ombyggnader av vägar, broar, hållplatser och resecentrum för att skapa bättre framkomlighet för kollektivtrafiken och utveckla knutpunkter, särskilt utmed linje 1. Dessa satsningar på förbättrad infrastruktur måste också leda till förbättrat trafikutbud och ökad kapacitet i kollektivtrafiken.

Frågor att besvara inför dialogmötet Trafikplan 2024

För att göra dialogmötena givande vill vi att ni inför mötet besvarar några frågor som rör utvecklingen i er kommun. De skriftliga svaren utgör, förutom underlag inför den gemensamma dialogen, också viktig input till framtagande av utvecklingsplaner för kollektivtrafiken.

1. Samhällsplaner och förändrade resbehov

- a. **Med utgångspunkt från det ni föregående år skickat in till oss, finns det några nytillkomna utbyggnadsområden (med inflytt under de kommande 5 åren), eller något objekt som utgått, pausats eller flyttats i tid?**

Svar: Borås kommun har 114 091 invånare (2021). Störst befolkningsökning procentuellt sett har skett utanför Borås centrala delar, i områden som ligger utanför Stadstrafikens linjenät (se bilaga).

För kommande planläggning i Borås se stadens hemsida, www.boras.se.

Se *Borås stads riktlinjer för bostadsförsörjningen* ger en god inblick i bostadsbehov och planeringen inom av ny bebyggelse i kommunen:

<https://www.boras.se/trafikochstadsplanering/stadsplaneringochsamhallsutveckling/oversiktsplanering/strategiskaplaneringsunderlag/riktlinjerforbostadsforsorjning.4.793892fe158af8a7e702276b.html>

Se pågående detaljplanearbete:

<https://www.boras.se/trafikochstadsplanering/stadsplaneringochsamhallsutveckling/detaljplanering/pagaendeplanarbete.4.3cc917c815870110c129cef7.html>

Se statistik och demografisk utveckling i Borås kommun:

<https://www.boras.se/kommunochpolitik/omboras/borasisiffror/statistikforolikaamnen/befolkningochhalsa/befolkningsprognos.4.28285b1c16ecad6aed411c8.html>

Se verksamhetsplanen 2022 där kan man läsa om pågående fysisk planering i kommunen:

<https://www.boras.se/download/18.1d47b2d717db83f2b6679b8b/1640184708468/Verksamhetsplan%20%C3%B6r%20detaljplanering%202022.pdf>

- b. Ska kommunen påbörja något arbete inom närmsta året med ÖP, FÖP, planprogram, trafik-/parkering/mobilitetsstrategi, större detaljplan etc. där det är önskvärt att Västtrafik deltar i tidigt skede?**
- c. Har ni gjort några förändringar i antagna mål/strategier med koppling till hållbart resande?**

Svar 1b och 1c:

Inför nytt trafikavtal för Stadstrafiken i Borås med trafikstart 2027 behöver nuvarande *Utvecklingsplan för Stadstrafiken* ersättas med ett nytt *Kollektivtrafikprogram för Borås*.

Översiktsplanen lägger fast flera strategier som berör trafik- och transportområdet eftersom en ökande befolkning också kommer att leda till mer trafik. Bland annat att framkomlighet och säkerhet ska säkerställas i vägnätet, att busstrafiken ska ges hög prioritet i stadsutvecklingen samt att gång- och cykeltrafik ska utformas med hög kvalitet. I översiktsplanen föreslås att en trafikplan ska tas fram. Istället för en Trafikplan kommer det att göras ett så kallat Trafikprogram. Trafikprogrammets syfte är att konkretisera översiktsplanens strategier och att visa vilka åtgärder som behövs inom transportinfrastrukturen för respektive färdmedel. Programmet kommer att baseras på en målbild för färdmedelsfördelningen år 2040 som innebär att

cykelresorna och resor med busstrafiken ska öka kraftigt. Genom detta kommer biltrafikens ökning att dämpas. Trafikprogrammet har skickats ut på remiss under våren 2022. Västtrafiks synpunkter på denna remiss är en viktig del för den fortsatta utvecklingen i staden.

Borås Stad och Västtrafik fortsätter att arbeta efter den Handlingsplan för Stadstrafiken som tagits fram gemensamt. För att öka framkomligheten för kollektivtrafiken pågår också en rad detaljplanarbeten, där Västtrafik förväntas delta, bland annat på Trandögatan vid ICA Maxi. Flera stora infrastrukturobjekt kommer färdigställas av Borås Stad under 2022 och 2023 i Knalleland, Södra torget, Nybron och på Göteborgsvägen/Symfonigatan i syfte att förbättra för kollektivtrafiken.

I arbetet med ny järnväg, Göteborg-Borås, går lokaliseringsutredningen mot sitt slut. Borås Stad har ställt sig bakom Trafikverkets prioriterade korridor som ansluter vid befintlig station på Borås C. Ett utbyggt Borås C med tillhörande Resecentrum kommer därmed få än större betydelse för invånarna i Borås kommun samt för våra grannkommuner. I arbetet med Borås C/Resecentrum vill Borås Stad fortsätta den täta dialogen kring utformning, kapacitet, funktion för en gemensam utveckling av kollektivtrafiken i Borås.

d. Ser ni några nya/förändrade arbets- och/eller studiependlingsbehov?

Flera nya verksamhetsområden planeras kring Viared och söder om Borås. Dessa är stora anläggningar och innehåller både kontor och lager, där en del har kontorsarbeten och en del jobbar med lager/logistik i flera skift. Det är svårt att hitta en bra lösning för kollektivtrafik i dessa områden som både har långa avstånd men också innehåller flera tusen arbetsplatser. Här behöver staden och Västtrafik hitta nya mobilitetslösningar och alternativ till bilen.

2. Infrastruktur

Eftersom Västtrafik ansvarar för prioritering av åtgärder för kollektivtrafik inom det statliga vägnätet vill vi ha er hjälp att identifiera behov av förändringar i infrastrukturen som ni ser skulle få stora positiva effekter (t.ex. prioriterad framkomlighet för kollektivtrafiken, bussgator, anslutande gång- och cykelbanor, pendelparkeringsmöjligheter mm)

Planerar ni för (åtgärder (exkl. hållplatsanpassningar) i det kommunala vägnätet som påverkar kollektivtrafiken de kommande 5 åren?

- 2024 ska linje 7 inte längre gå i slinga så busshållplatser behövs på båda sidor av vägen. En ny linje, linje 9, ska gå Gustav Adolfsgatan tur och retur så där behövs också busshållplatser på båda sidor.
- När eller i samband med att ombyggnaden av Nybron är klar (beräknat 2024) ska även hållplats Krokhallstorget byggas om.
- Under 2023 planeras *bytespunkt väst Symfonigatan* att byggas.

- När ombyggnad av Nabbamotet blir aktuell öppnas också möjligheten för ny samåkningsparkering.
- Nybyggnad av hållplatslägen vid väg 27 i nära anslutning till befintlig gångbro över väg 27. Arbetet pågår inför flera större etableringar vid Viared Östra

Samtliga åtgärder ovan, är avstämnda alternativt är initierade av Västtrafik.

Hållplatser kan också skapas eller flyttas i samband med detaljplanering för ny bebyggelse. Arbetet med att tillgänglighetsanpassa fler av Borås hållplatser fortsätter.

3. Skolpendling i den allmänna kollektivtrafiken

- a. Ser ni några förändringar som påverkar den allmänna kollektivtrafiken? Gäller både grundskola och gymnasium.**
- b. Nya skolor, flytt eller nedläggning av skolor eller andra förändringar?**

Svar: Se aviserade skolförändringar:

- 2024 ny skola på Gässlösa är klar (Fredriksborgskolan). F-9 samt särskola och särskild undervisningsgrupp (skolan ska rymma ca 900 elever).
- Erikslundskolan F-9 samt särskola flyttar tillfälligt (Erikslundskolan ska byggas om) till Gässlösa Kronäng 1 och Kronäng 2 (evakueringskolorna på Gässlösavägen). Ca 400 elever går på Erikslundskolan idag.
- Myråsskolan F-6 är tillbaka på Brämhult (från HT23).
- Särilaskolans elever i åk F-6 går på Byttorpskolan (från HT22). Den elevgruppen kommer från Norrby främst.

- c. Ser ni att ni kommer att förändra några start- och sluttider?**

Svar: Skolorna själva sätter scheman utifrån elever och lärares behov – kursplan och tjänstefördelning. Men oftast samma tider.

4. Tillköp

Ser ni behov av att göra nya tillköp eller förändra befintliga?

Svar: Borås har idag tillköp för: Seniorkort, närtrafik på kvällar och helger, flextrafik och busskort till färdtjänstberättigade. Borås ger dessutom gratis busskort och sommarlovskort till alla som går på gymnasiet. **Borås Stad önskar även göra tillköp för personer med sjuk- eller aktivitetsersättning, så att dessa får samma villkor som personer med seniorkort.**

5. Övriga frågor

Något annat ni önskar ta upp?

Svar:

Tillköpsavtalen

Det finns en oro att nya tillköp och ändringar i tillköpsavtalen kommer bli betydligt dyrare för kommunen efter införandet av tre zoner. Här behövs mer transparens för att kommunen ska kunna ta ställning till de nya kostnaderna. Det behövs också rimligt med tid för att ta ett bra förankrat beslut i kommunen för tillköpen och finansieringen av dessa.

Huvudmannaskap och infrastrukturåtgärder på väg och järnväg

Det finns ett återkommande problem med busshållplatser och vändplaner utanför det kommunala vägnätet. Där Trafikverket har huvudmannaskap finns exempel på att busslinjer och hållplatser dras in eftersom de nödvändiga förbättringar som behövs i infrastrukturen för att behålla trafiken inte prioriteras. Detta är en oroande utveckling och leder till dålig trafiksäkerhet för bussresenärer på väg till hållplatsen och/eller att gångavstånden till hållplatserna blir orimligt långa. Detta påverkar barn och unga särskilt mycket, eftersom de är en av de största kollektivtrafikresenärgrupperna, särskilt på linjer utanför de stora stråken. Barn och unga har inte heller något annat resealternativ utan måste då skjutas av föräldrar med bil. Detta påverkar på sikt orternas attraktivitet. Hur ska Västtrafik och regionen jobba med de olika väghållarna för att genomföra de förändringar i infrastrukturen som krävs?

Samma kan sägas om de uteblivna satsningarna på det befintliga järnvägsnätet som kommunerna och Boråsregionen efterlyst i många år. Nu verkar utvecklingen på Kust- till –Kustbanan utebli/försenas på grund av uteblivna satsningar i infrastrukturen, vilket får negativa konsekvenser för Borås som nod i en attraktiv arbetsmarknad.

Det nya normala

Västtrafik har själva angett att det är svårt att sätta sig om hur resandet kommer att se ut post-corona och en del utredningar har försenats med anledning av detta. Kommunen hoppas att förändringar i kollektivtrafiken utbud och linjenät utgår från trovärdiga siffror och att inga förhastade beslut tas innan resandet har satt sig. Ny zonstruktur, nya biljettyper, stora ombyggnader i centrum och en kvarvarande rädsla för att trängas på bussen hos medborgarna gör att man behöver ge Boråsarnas extra tid att hitta tillbaka till kollektivtrafiken innan man genomför några stora försämringar i utbudet.

Trafik över kommungränsen

Kollektivtrafik utmed stråk som passerar kommungränsen behöver ses i större perspektiv. Tillgängligheten till arbetsplatser och utbildning utanför orterna behöver vara god. Exempel från Borås är de försämrade resorna mot Bollebygd som drabbat den som arbetar i Hultafors.

Beslutsunderlag

1. Förberedande frågeställningar inför hösten dialogmöten från Västtrafik, 2022-04-20
2. Förvärvsarbete per geografiskt område, 2022-05-04
3. Befolkningsförändring 2020-2021 i delområden i Borås, 2022-05-04

Beslutet expedieras till

1. Västtrafik, kommun@vasttrafik.se

Tom Andersson
Kommunalråd

Bengt Himmelmann
Chef för strategisk samhällsplanering